NORAKSTS
Lieta Nr.A42202405
A524-06/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007. gada 9.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese K.Kalvāne-Radziņa,

piedaloties pieteicējam */dzēsts vārds un uzvārds/*, atbildētāja Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pilnvarotajai personai Sarmītei Ivbulei, trešās personas bez patstāvīgiem prasījumiem */dzēsts vārds un uzvārds/* pilnvarotajam pārstāvim */dzēsts vārds un uzvārds/*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc */dzēsts vārds un uzvārds/* pieteikuma par Rīgas domes Personu dzīves vietas reģistrācijas komisijas 2005. gada 20. janvāra lēmuma (sēdes protokols Nr.3; 2.83. punkts) atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] 2005. gada 9. februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts */dzēsts vārds un uzvārds/* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums par Rīgas domes Personu dzīves vietas reģistrācijas komisijas (turpmāk arī – atbildētājs) 2005. gada 20. janvāra lēmuma (sēdes protokols Nr.3; 2.83. punkts) (turpmāk arī – Lēmums) atcelšanu.

2006.gada 5.decembra tiesas sēdē pieteicējs grozīja pieteikuma priekšmetu un lūdza Rīgas domes Personu dzīves vietas reģistrācijas komisijas 2005. gada 20. janvāra lēmumu (sēdes protokols Nr.3; 2.83. punkts) atzīt par prettiesisku, jo Rīgas Centra rajona izpilddirekcija 2006.gada 24.februārī ir deklarējusi viņa dzīvesvietu */dzēsta adrese/*, Rīgā.

[2] 2005. gada 20. janvārī Rīgas domes Personu dzīves vietas reģistrācijas komisijā pieņemts Lēmums, ar kuru pieteicējam anulētas ziņas par deklarēto dzīvesvietu */dzēsta adrese/*, Rīgā no deklarācijas iesniegšanas dienas, pamatojoties uz Latvijas Republikas Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12. panta pirmās daļas 1. punktu, kā arī nolemts informēt pašvaldības policiju par nepatiesu ziņu sniegšanu, deklarējot dzīvesvietu.

[3] Nepiekrītot šim Lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt šādu iemeslu dēļ:

[3.1] Pieteicējs no 1991. gada faktiski dzīvoja dzīvoklī */dzēsta adrese/*, Rīgā. Vēlāk māja tika denacionalizēta, un 1996. gada 25. martā pieteicējs noslēdza dzīvojamās telpas īres līgumu ar toreizējo mājas īpašnieci */dzēsts vārds un uzvārds/*. Līgums 2006. gada 26. septembrī tika reģistrēts Rīgas Centra rajona valdes Komunālās saimniecības nodaļā. 2002. gada 22. maijā par mājas īpašnieci kļuva */dzēsts vārds un uzvārds/*, kuras pārstāve ir zvērināta advokāte I.Starobina. Fakts, ka pieteicējs dzīvo minētajā dzīvoklī un ir noslēgts īres līgums, I.Starobinai bija zināms.

[3.2] Līdz 2004. gada 16. decembrim pieteicējam netika izvirzītas nekādas pretenzijas sakarā ar dzīvokļa lietošanu. Pieteicējs apmaksāja komunālos

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

pakalpojumus, kā arī veica kapitālo remontu. Dzīvoklī atradās pieteicēja personīgās mantas, un citas dzīvesvietas viņam nebija. 2004. gada 16. decembrī I.Starobina patvaļīgi izlika pieteicēju no dzīvokļa. Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2004. gada 8. decembra spriedums, uz kuru atsaucas I.Starobina, nav stājies spēkā un ir pārsūdzēts Rīgas apgabaltiesā. Bez tam atbildētājs nav ņēmis vērā, ka pieteicējs kā fiziska persona nebija šī procesa dalībnieks. Tāpat nav tiesas sprieduma par 1996. gada 26. septembra dzīvojamās telpas īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

[3.3] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta 2002. gada 22. maijā risināja strīdu par īpašuma tiesībām uz namu, kurā atrodas dzīvoklis, kurā dzīvo pieteicējs. Bet tiesas sprieduma par pieteicēja 1996. gada 26. septembra īres līguma anulēšanu nekad nav bijis.

[3.4] Pieteicējam tikai tagad kļuvis zināms, ka no 2002. gada 20. decembra viņam ticis anulēts pieraksts dzīvoklī Rīgā, */dzēsta adrese/*. Par šo faktu I.Starobina netika informējusi pieteicēju. Pieteicējs bija pārliecināts par likumīgu dzīvošanu šajā dzīvoklī, tādēļ viņam nebija vajadzības papildus deklarēt dzīvesvietu.

[3.5] Pieteicējs norāda, ka sakarā ar to, ka viņam ir medību šaujamierocis, viņam RGPP KP Atļauju sistēmas nodaļai vajadzēja iesniegt izziņu par deklarēto dzīvesvietu. Lai saņemtu šo izziņu, pieteicējs 2004. gada 8. maijā deklarēja savu dzīvesvietu, iesniedzot ziņas, par kuru pareizību bija pārliecināts.

[4] Tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos atbildētājs norāda, ka pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu šādu apsvērumu dēļ:

[4.1] Saskaņā ar 2003. gada 2. decembra Rīgas domes nolikuma Nr.86 „Rīgas domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisijas nolikums" 4.2.3. punkta prasībām, atbildētājs, pārbaudot dokumentus, kas ir pamatojums deklarētās dzīvesvietas anulēšanai pieteicējam, konstatēja, ka ar spēkā stājušos Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2002. gada 22. maija spriedumu ir atzīts par spēkā neesošu Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodalījuma Nr.242 īpašumtiesību nostiprinājums */dzēsts vārds un uzvārds/* un */dzēsts vārds un uzvārds/*. No Rīgas pilsētas Centra rajona Mājas grāmatas Nr.001783 par mājas */dzēsta adrese/* iedzīvotāju uzskaiti datiem redzams, ka pieteicēja dzīvesvieta dzīvoklī Rīgā, */dzēsta adrese/* ir bijusi reģistrēta no 1996. gada 25. marta līdz 2002. gada 20. decembrim, kad pieteicējs noņemts no dzīvesvietas reģistrācijas uzskaites.

[4.2] Ievērojot konstatētos faktus un pamatojoties uz Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12. panta pirmās daļas 1. punktu, atbildētājs pieņēma Lēmumu. Pieteicējs ne atbildētājam, ne tiesai nav iesniedzis pierādījumus par to, ka strīdus dzīvojamās telpas likumīgais īpašnieks ir piešķīris viņam strīdus dzīvojamās telpas īres tiesības.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja un paskaidroja, ka viņam Lēmuma tiesiskuma izvērtēšana ir nepieciešama, lai turpmāk neatkārtotos līdzīgi gadījumi un pašvaldība vairs neanulētu viņa deklarēto dzīves vietu. Papildus pieteicējs vērsa tiesas uzmanību uz to, ka dzīvoklī */dzēsta adrese/*, Rīgā joprojām atrodas viņa personīgās mantas, kurām viņš netiek klāt, jo patreizējais mājas īpašnieks ir nomainījis atslēgas. Pieteicējs arī norādīja, ka joprojām pastāv civiltiesisks strīds tiesā par viņa ievietošanu strīdus dzīvoklī. Pieteicējs paskaidroja, ka nedzīvo */dzēsta adrese/*, Rīgā kopš 2005.gada 2.februāra.

[6] Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina un norādīja, ka gadījumā, ja pašvaldībā tiks saņemts iesniegums par deklarētās dzīvesvietas anulēšanu pieteicējam, tad pašvaldība vairs nevērtēs tos apstākļus, kas pastāvēja pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanas brīdī, bet gan tiks ierosināts

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

administratīvais process no jauna un lieta tiks izskatīta ņemot vērā patreizējo faktisko un tiesisko situāciju.

[7] Trešās personas bez patstāvīgiem prasījumiem pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka pieteicēja deklarētā dzīves vieta tika anulēta pamatoti, jo viņš ir sniedzis iestādei nepatiesas ziņas. Trešās personas pārstāvis paskaidroja, ka */dzēsta adrese/* nemaz nav dzīvokļa */dzēsts dzīvokļa numurs/*, bet gan tur atrodas biroja telpas, ko pierāda inventarizācijas lieta..

Motīvu daļa

[8] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[9] Tiesa konstatē, ka pieteikums tiesā iesniegts par administratīvo aktu, ar kuru pieteicējam ir anulētas ziņas par deklarēto dzīvesvietu. Ar pieteikumu tiesā pieteicējs ir vēlējies atcelt šo viņam nelabvēlīgo lēmumu, lai panāktu to, ka viņa deklarētā dzīvesvieta */dzēsta adrese/*, Rīgā netiktu anulēta.

Tiesa konstatē, ka 2006.gada 24.februārī Rīgas Centra rajona izpilddirekcija ir reģistrējusi pieteicēja deklarēto dzīvesvietu */dzēsta adrese/*, Rīgā (lietas lapa 139). Līdz ar to ir secināms, ka ir izbeidzies tiesiskais strīds, kas bija par pamatu pieteikuma iesniegšanai tiesā.

[10] 2006.gada 5.decembrī pieteicējs grozīja pieteikuma priekšmetu un lūdza pārsūdzēto Lēmumu nevis atcelt, bet gan izvērtēt tā tiesiskumu, proti, atzīt Lēmumu par prettiesisku.

Saskaņā ar APL 184.panta 1.punktu administratīvā akta atzīšana par prettiesisku var būt patstāvīgs prasījuma priekšmets. Tomēr, lai tiesa vērtētu spēkā neesoša administratīvā akta prettiesiskumu ir jāpastāv vismaz vienam no APL 82.panta pirmajā daļā noteiktajam priekšnoteikumam, proti, administratīvo aktu var apstrīdēt tad, ja tas jau ir izpildīts vai citādi zaudējis spēku, šādos gadījumos:

1) lēmums par apstrīdētā administratīvā akta tiesiskumu nepieciešams kādas privātpersonas tiesību aizsardzībai;

2) atlīdzinājuma pieprasīšanai saskaņā ar šā likuma 8.nodaļu;

3) lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos.

Lai gan citētā tiesību norma runā par administratīvā akta apstrīdēšanu iestādē, tiesa uzskata, ka piemērojot analoģiju, tāda pati kārtība ir jāattiecina uz spēku zaudējuša administratīvā akta tiesiskuma izvērtēšanu tiesā. Proti, ja jau reiz spēkā neesoša administratīvā akta apstrīdēšana iestādē ir iespējama tikai tad, ja pastāv īpaši priekšnoteikumi, tad šāda administratīvā akta tiesiskuma izvērtēšana tiesā analoģiski būtu pieļaujama tikai pastāvot kādam no iepriekš uzskaitītajiem priekšnoteikumiem.

[11] Ievērojot iepriekš minēto, lietā ir nepieciešams konstatēt, vai pārsūdzētā Lēmuma tiesiskuma izvērtēšana ir nepieciešama kādas privātpersonas tiesību aizsardzībai, vai atlīdzinājuma pieprasīšanai, vai arī, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos.

[12] Tiesa šajā konkrētajā lietā nekonstatē nevienu no īpašajiem apstākļiem, kas būtu norādīti APL 82.pantā un būtu par pamatu pārsūdzētā Lēmuma tiesiskuma izvērtēšanai.

Tiesiskais strīds par pieteicēja deklarēto dzīves vietu ir atrisinājies, pieteicējs lietā neprasa atlīdzinājumu saskaņā ar APL 8.nodaļu, kā arī tiesa neatrod nevienu iemeslu, kas liecinātu par to, ka varētu atkārtoties līdzīgi gadījumi. Tiesa šādu secinājumu pamato ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[13] Tiesa uzskata, ka faktiski starp pieteicēju un mājas */dzēsta adrese/* īpašnieku pastāv civiltiesisks strīds par pieteicēja tiesībām lietot telpas */dzēsta adrese/*.

Kā izriet no Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1.panta, šī likuma mērķis ir panākt, lai ikviena persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Kā norādīts Personas dzīvesvietas deklarēšanas koncepcijā (akceptēta Ministru kabineta 1999.gada 26.oktobra sēdē (protokols Nr.57, 24.§), publicēta Valsts kancelejas Politikas plānošanas dokumentu datu bāzē: http://ppd.mk.gov.lv/ui/), personas sasniedzamība nozīmē iespēju:

1) nodot personai informāciju, kuras nonākšanā līdz personai ieinteresēta gan pati persona, gan valsts;

2) kontrolēt nodokļu maksātājus - dzīvojamo telpu izīrētājus jautājumā, vai viņi slēdz vai neslēdz ar saviem īrniekiem īres līgumus;

3) norādītajā adresē personu sasniegt fiziski.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 2.panta otro daļu dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības. Dzīvesvietas deklarēšana ir atdalīta no civiltiesiskām attiecībām, kuras savukārt regulē tādi speciāli likumi kā likums „Par dzīvojamo telpu īri", likums „Par dzīvokļa īpašumu" u.tml. Dzīvesvietas deklarēšana kādā adresē nevar būt par pamatu, lai tā būtu kā instruments civiltiesiska strīda risināšanā, un tāpat arī, anulējot ziņas par personas deklarēto dzīvesvietu, personai nezūd jau nodibinātās tiesiskās attiecības, tai skaitā – tiesības dzīvokli lietot. Tomēr šīs tiesiskās attiecības, pastāvot strīdam, jebkurā gadījumā ir risināmas civiltiesiskā kārtībā.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa uzskata, ka pārsūdzētā Lēmuma tiesiskuma izvērtēšanai nav nozīmes pieteicēja civiltiesiskā strīda risināšanā. Ievērojot to, ka dzīvesvietas deklarēšana ir atdalīta no civiltiesiskajām saistībām, pašvaldībai nav jāvērtē personu civiltiesiskās attiecības un to sekas. Pašvaldībai, pieņemot lēmumu saistībā ar dzīvesvietas deklarēšanu, ir jāvērtē personas sasniedzamība attiecībās ar valsti un pašvaldību. Citiem vārdiem sakot, deklarētā dzīvesvieta nerada personai, kas to ir deklarējusi kādā noteiktā vietā, nekādas tiesības. Dzīvesvietas deklarēšana ir nepieciešama vienīgi tādēļ, lai nodrošinātu personas sasniedzamību attiecībās ar valsti un pašvaldību. Līdz ar to nav pamata vērtēt spēku zaudējušā Lēmuma tiesiskumu, lai tiktu aizsargātas kādas privātpersonas tiesības civiltiesiskā strīdā.

Pie tam pieteicējs pats tiesas sēdē norādīja, ka vairs nedzīvo */dzēsta adrese/*, Rīgā. Tas nozīmē, ka viņa sasniedzamība šajā adresē ir apgrūtināta, vai pat neiespējama.

[14] Pieteicējs norādīja, ka viņam Lēmuma tiesiskuma izvērtēšana ir nepieciešama, lai pašvaldība atkārtoti nepieņemtu lēmumu par viņa deklarētās dzīvesvietas anulēšanu, jo pašvaldība jau vienu reizi tā ir rīkojusies, anulējot viņa deklarēto dzīvesvietu ar pārsūdzēto Lēmumu.

Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā nav pamata uzskatīt, ka Lēmuma tiesiskuma izvērtēšana būtu nepieciešama, lai novērstu līdzīga gadījuma atkārtošanos.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 11.panta pirmo daļu iestādei ir tiesības pēc savas iniciatīvas, bet pienākums pēc citu personu iesnieguma pārbaudīt deklarēto ziņu patiesumu, tai skaitā atbilstību valsts reģistros iekļautajām ziņām, kā arī to, vai deklarētājam ir tiesisks pamats deklarēt dzīvesvietu pēc attiecīgās adreses.

Tas nozīmē, ka patreizējās pieteicēja deklarētās dzīvesvietas patiesums */dzēsta adrese/*, Rīgā, var tikt pārbaudīts gan pēc iestādes iniciatīvas, gan arī uz citas personas iesnieguma pamata.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Gadījumā, ja šāda pārbaude tiks veikta, tad iestādē tiks ierosināts jauns administratīvais process, kuram nav nekā kopīga ar to administratīvo procesu, kura rezultātā tika pieņemts pārsūdzētais Lēmums, kura tiesiskuma izvērtēšanu vēlas pieteicējs. Tādejādi ir izslēgta līdzīga gadījuma atkārtošanās, jo jaunais administratīvais process, kā pamatoti norādīja atbildētāja pārstāve, notiks saskaņā ar pašreiz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un ņemot vērā šā brīža faktisko situāciju.

[15] Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka nepastāv neviens no APL 82.pnatā norādītajiem pamatiem pārsūdzētā Lēmuma tiesiskuma izvērtēšanai. Līdz ar to pieteicēja pieteikums par Lēmuma atzīšanu par prettiesisku nav pamatots un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu, Administratīvā rajona tiesa:

nosprieda:

/dzēsts vārds un uzvārds/ pieteikumu par Rīgas domes Personu dzīves vietas reģistrācijas komisijas 2005. gada 20. janvāra lēmuma (sēdes protokols Nr.3; 2.83. punkts) atzīšanu par prettiesisku noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesas spriedums sastādīts 2007.gada 9.janvārī.

Tiesnese /paraksts/ K.Kalvāne-Radziņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese

K.Kalvāne-Radziņa _____
Rīgā, 2007.gada 9.janvārī

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com